

6. Democracy is fragile,' prosecutor says at close of Oath Keepers trial.

URL:

<https://www.washingtonpost.com/dc-md-va/2022/11/18/oath-keepers-jan6-trial-closing/>

Ключові слова: демократія, сучасна держава, демократичний відкат.

Key words: democracy, modern state, democratic backsliding.

Антошина Ірина Володимирівна

Національний університет «Одеська юридична академія»

доцент кафедри загальної теорії права та держави

кандидат юридичних наук, доцент

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЛАДИ У ФУНКЦІОНУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Сьогодні процеси інформатизації потрапляють до усіх сфер життєдіяльності суспільства та кожної окремої особистості. Доступність інформації виступає вирішальним фактором функціонування сучасного суспільства. Світ проходить третю фазу свого розвитку – інформаційну, яка супроводжується виділенням колосального об'єму інформації, безпосередніми споживачами якої є суспільство та кожна окрема людина. У сучасних умовах безпрецедентної турбулентності міжнародних відносин роль інформаційної влади багаторазово зростає. Отримання інформації, її обробка та доведення до громадськості з використанням сучасних технологій посилює значення та вплив інформаційної влади. Боротьба за умови та настрої людей стало важливим фактором суб'єктів політичної системи сучасного суспільства. Засоби масової інформації (ЗМІ), особливо

соціальні мережі комунікації, перетворилися на поле запеклої політичної боротьби.

Держава має широкі можливості керувати державними засобами масової інформації, а також впливати на недержавні ЗМІ, проводити активну політику спрямовану на поширення та пропаганду своїх цілей і завдань у політичній, економічній, культурній та інших сферах суспільного життя.

Інтенсивне поширення інформації через різні засоби масової інформації дозволяє оцінити реальне її значення у формуванні свідомості сучасної людини. Сучасну інформаційну політику важко уявити без різних каналів поширення та передачі інформації таких як: радіо, телебачення, преси та різноманітних соціальних мереж. Інтенсивні інформаційні потоки у сучасному світі є безперервним процесом. Суб'єктами інформаційної політики є: держава, засоби масової інформації та безпосередньо індивіди. У сучасних умовах очевидним є зміцнення інформаційної складової функціонування сучасної держави, яка пов'язана зі змінами, що відбуваються в національній державі в епоху глобалізації, інформатизації та індивідуалізації суспільства (зокрема, це питання прозорості державних кордонів, фінансових контактів, розвитку електронної торгівлі, використання мережевих комунікацій в організації та діяльності держави) [1, с.7].

Держава за допомогою правових інструментів формує відповідні правила взаємодії з інформаційним суспільством і відповідно з інформаційною владою, так як у сучасних умовах інформація відіграє вирішальну роль в організації та функціонуванні влади. Активне використання потенціалу інформаційної влади може стати вирішальним фактором у проведенні державної політики в будь-якій сфері життя суспільства.

Отже, найважливіше значення для подальшого розвитку українського суспільства полягає саме у взаємодії державної влади з інформаційною владою. У сучасних умовах інформаційна влада визначальним чином впливає на різні сфери суспільного розвитку, що трансформує багато політичних та державних інститутів. Ефективність державної влади багато у чому залежить від всебічного регулювання інформаційних відносин, що визначає характер її взаємодії з інформаційною владою.

Новітні комунікативні технології також можуть відігравати подвійну роль — слугувати могутнім засобом розширення творчих можливостей людини, радикальним чином сприяти розвитку процесів глобальної демократизації, і в той же час бути джерелом негативних тенденцій, зокрема маніпулювання громадською думкою, якщо втрачається контроль суспільства над інформаційною владою [2, с. 4]. Тобто, ЗМІ можуть як стабілізувати суспільне життя так і відігравати негативну роль в цьому процесі, а саме сприяти порушенню стабілізації життєдіяльності суспільства.

Досвід історії показує, що діяльність ЗМІ як просвіщати людей, розвивати у них почуття власної гідності, прагнення до свободи і соціальної справедливості, сприяти і допомагати їх компетентній участі в політиці, збагачувати особистість, так і дезінформувати і залякувати населення, сіяти недовіру і страх. Найбільша небезпека як для громадян так і для функціонування демократії виступає використання ЗМІ з метою політичного маніпулювання. Воно являє собою приховане маніпулювання політичною свідомістю, впливає на поведінку людей з метою примусити їх діяти (або не діяти) всупереч своїм інтересам. Без відповідної боротьби з даним явищем можна звести нанівець усі проголошені державою демократичні принципи [3, с. 294].

Роль та значення засобів масової інформації у функціонуванні інформаційної влади стрімко зростає. ЗМІ володіють потужними важелями

формування та можливостями впливу на свідомість і поведінку людей. Сьогодні, одним з найважливіших чинників розвитку української державності та українського суспільства є вдосконалення функціонування ЗМІ. Право на доступ до інформації стає одним з невід'ємних прав людини і громадянина. Свобода інформації, заснована на верховенстві права та повазі прав людини є основними постулатами побудови громадянського суспільства, утвердження справжньої демократії. Тому, без сумніву межі існування інформаційної влади повинні, в першу чергу, не порушувати права і свободи людини. Пріоритетним завданням Української держави є забезпечення свободи слова, свободи інформації, право на вираження думки і позиції громадянина, право на отримання і поширення достовірної інформації без перешкод. Інформаційна політика держави повинна працювати не лише на висвітлення її дій, але і на організацію інформаційних потоків усієї держави в інтересах її процвітання та успішного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Оборотов Ю.М. Современное государство: от образа к реалиям. Юридичний вісник. 2014. № 6. С.6-14.
2. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України : монографія / за заг. ред. В. А. Ліпкана. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2012. 304 с.
3. Каращук М. Шляхи демократизації інформаційної влади: Україна і зарубіжний досвід. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2006. Вип. 30(2). С.291-301. [Електроний ресурс]. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2006_30\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2006_30(2)_30).

Ключові слова: влада, інформаційна влада, державна влада, засоби масової інформації, інформація.

Key words: power, information power, state power, mass media, information.